

**MODEL DE GUIA DOCENT
PER A TITULACIONS DE MÀSTER**

1. Dades del mòdul

Nom del mòdul	Ciències Filològiques Auxiliars
Codi	42307
Crèdits ECTS	9
Curs i període en el que s'imparteix	2
Llengua vehicular majoritària	Cat.
Hi ha algún grup íntegre en anglès?	no
Hi ha algún grup íntegre en castellà?	no
Professor/a de contacte	
Nom professor/a	Cándida Ferrero Hernández
e-mail	candida.ferrero@uab.cat

2.- Equip Docent de l'assignatura

Josep Maria Escolà
Cándida Ferrero
Jesús Alturo
Joan Pagès
Agustí Alemany

3.- Prerequisits

Estudis en Història, Arqueologia, Filologia Clàssica / Estudis Clàssics o una altra titulació oficial de l'àmbit de les Arts i Humanitats o de les Ciències Socials i Jurídiques.

4.- Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul és l'estudi dels instruments filològics adequats i necessaris per a l'anàlisi de la documentació històrica d'època antiga i medieval continguda en fonts literàries, epigràfiques i manuscrites de tradició grecollatina. En aquest sentit, hom hi tractarà diverses qüestions relatives a la història literària, la crítica textual, l'epigrafia i la paleografia amb la finalitat de contextualitzar els problemes de les fonts tant de la tradició manuscrita com de diversos suports d'escriptura.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge

- 5.1 Analitzar de manera crítica els plantejaments teòrics i metodològics que han guiat fins ara la recerca en prehistòria, història antiga i història medieval.
- 5.2 Exposar correctament, de manera oral o escrita, els resultats de la recerca històrica.
- 5.3 Organitzar, planificar i gestionar treballs de recerca.
- 5.4 Treballar en equips interdisciplinaris.
- 5.5 Utilitzar les categories i el lèxic característics que s'utilitzen en la recerca i la difusió de la prehistòria, l'antiguitat i l'Edat Mitjana.

6.- Continguts

- 6.1 El context cultural en l'època medieval (Josep Maria Escolà)
- 6.2 Instruments per a la lectura de la Tradició Clàssica (Cándida Ferrero)
- 6.3 L'edició crítica de textos paraliteraris: metodologia i problemàtica (Jesús Alturo)
- 6.4 Fonts literàries i epigràfiques per a l'estudi de la Civilització grega (Joan Pagès)
- 6.5 Literatura historiogràfica bizantina (Agustí Alemany)

7.- Metodologia docent i activitats formatives

7.1 Activitats dirigides: classes teòriques, presentació pública de treballs, seminaris de discussió de textos, estudi y discussió de fonts documentals i arqueològiques.

7.2 Activitats supervisades: tutories i realització d'exercicis pautats d'aprenentatge (individuals o en grups reduïts).

7.3 Activitats autònomes: cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs, estudi.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides	Classes teòriques i pràctiques	56,25	1, 2, 3, 4, 5
		ECTS: 2,25	
Supervisades	Treball de documentació, lectures, exercicis	56,25	1, 2, 3, 4, 5
		ECTS: 2,25	
Autònomes	Estudi personal: recerca de bibliografia especialitzada. Treball final del mòdul.	112,5	1, 2, 3, 4, 5
		ECTS: 4,5	

8.- Avaluació

Cada estudiant, sota la guia i la supervisió d'un professor del mòdul, haurà de redactar un treball relacionat amb un dels continguts del temari del mòdul, el qual haurà d'exposar a classe en la data indicada. Aquest treball, però, donarà una part de la nota final, que s'obindrà amb l'aplicació de la *ràtio* següent:

60%: avaluació del treball escrit. El treball haurà de demostrar que, a banda dels continguts teòrics, s'és capaç d'organitzar i redactar els textos de forma correcta, clara i adient.

20%: avaluació per l'exposició oral del tema triat com a treball de mòdul. L'estudiant haurà de demostrar que és capaç de realitzar presentacions orals efectives i adaptades a l'audiència.

20%: actitud de l'estudiant: assistència (es demana al prof. que faci un control d'assistència a cada sessió, per tal que es pugui assegurar que l'estudiant ha assistit al 80% de les sessions), aportacions, ressenyes, etc.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	PES NOTA	RESULTATS D'APRENTATGE
Elaboració d'un treball escrit	120	60%	1, 2, 3, 5
Exposició pública oral del procés i dels resultats dels treballs	8	20 %	1, 2, 3, 5
Assistència i participació, ressenyes, breus comentaris, etc.	80	20%	1, 2, 3, 4, 5

9- Instrumenta (La bibliografia específica per a cada tema es facilitarà al principi de la docència del mòdul)

Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. Geschichte und Kultur roms im Spiegel der neueren Forschung, Berlin-New York, 1972ss. (ANRW). - BARTELS, A. et al. (1965), Zürich-Stuttgart. - BAUMGARTEN, F. -POLAND, *Lexikon der alten Welt* F. - WAGNER, R. (1913), *Die Hellenistische-Romische Kultur*. Leipzig. - BIGNONI, E. (ed.) (1951), *Introduzione alla Filologia Classica*. Milano. - BUCHWALD, W. et al. (1963), *Tusculum-Lexicon griechischer und lateinischer Autoren des Altertums und des Mittelalters*.

München. - CABROL, F. - LECLERG, H. (1924) *Dictionnaire d'Archéologie Chrétienne et de Liturgie*. Paris. - CALDERINI, M. (1960) *Dizionario di antichità greche e romane*. Milano. - DAREMBERG, G. - SAGLIO, E. - POTIER, E. (1877-1919), *Dictionnaire des Antiquités grecques et romaines, d'après les textes et les monuments, contenant l'explication des termes qui se rapportent anciens*. 10 vols. Paris. (reimpr. en Graz, 1962-1963). - *Enciclopedia Clásica* (1956 ss.). Madrid. - DELLA CORTE, F. (dir.) (1972-1975), *Introduzione allo studio della Cultura Classica. I: Letteratura; II: Lingüística e Filologia; III: Scienze sussidiarie*. Milano. - DELLA CORTE, F. (1988), *Dizionario degli scrittori greci e latini*, 3 vols. Milano. - ERRANDONEA, I. (1954), *Diccionario del mundo clásico*, 2 vols. Barcelona-Madrid. - GERCKE, A. - NORDEN, E. (1908-1927), *Einleitung in die Altertumswissenschaft*. Leipzig. - GRAND, M. (1986), *Guide to the Ancient World. A Dictionary of Classical Names*. New York. - GRIMAL, P. (1951), *Dictionnaire de la mythologie grecque et romaine*. Paris. (trad. española y rev. 19796, Barcelona, 1981) - GRUYTER, W. (1972), *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt*. Berlin-New York. - HAMMOND, N.L.B. - SCULLARD, H.H. (1949), *The Oxford Classical Dictionary*. Oxford. (19702). - HARVEY, H.P. (1937), *The Oxford Companion to Classical Literature*. Oxford. - HAUSSIG, H.W. (1965), *Das Wörterbuch der Mythologie*. Stuttgart. - HILTBRUNNER, O. (19644), *Kleines Lexikon der Antike*. Bern-München. - HOWATSON, M.C. (ed.) (19892), *Oxford Companion to Classical Literature*. Oxford (trad. española, Madrid 1991) - HUNGER, H. (1953), *Lexikon der griechischen und römischen Mythologie*. Viena. (19595) - IRMSCHER (ed.) (1971), *Lexikon der Antike*. Leipzig. - KLAUSER, T. (ed.) (1941), *Reallexikon für Antike und Christentum. Sachwörterbuch zur Auseinandersetzung des Christentum mit der antiken Welt*. Stuttgart. - KRAUS, F.X. (1880), *Real-Encyclopädie der christlichen Alterthümer*. Freiburg. - KROB, P. (1972), *Lexikon der antiken Autoren*. Stuttgart. - LAMER, H. et al. (ed.) (1933), *Wörterbuch der Antike*. Leipzig. (reed. en Stuttgart 19667) - LARUE, R. (1985), *Clavis Scriptorum Graecorum et Latinorum*, 4 vols. Québec. - LAVEDAN, (1931), *Dictionnaire illustré de la mythologie et des antiquités grecques et romaines*. Paris. - *Lexikon des alter Welt*. 1965. Zürich-Stuttgart. - *Lexikon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC)*, 1981, Zürich. - MARTIGNY, (1965), *Dictionnaire des Antiquités Chrétiennes*. Paris. - MÜLLER, I. - OTTO, W. - BENGSTON, H. (1886 ss.), *Handbuch der Altertumswissenschaft*. Los volúmenes dedicados a la Filología Latina son los siguientes: vol. I/7 A.E. Samuel, *Greek and Roman Chronology. Calendars and Years in Classical Antiquity*. - vol. II/1.1. M. Leumann, *Lateinische Laut und Formenlehren*. - vol. II/1.2. J.B. Hofmann- A. Szantyr, *Lateinische Syntax und Stilistik*. - vol. III/3. J. Martin, *Antike Rhetorik. Technik und Methode*. - vol. III/5.1 H. Bengston, *Republik und Kaiserzeit bis 284 n.Chr.* - vol. IV/3.2 J. Kromeyer -G. Veith, *Heervessens und Kriegführung der Griechen und Römer*. - vol. V/4. K. Latte, *Römische Religionsgeschichte*. - vol. VIII/1. C. Hosius, *Die römische Literatur in der Zeit der Republik*. - vol. VIII/2. C. Hosius, *Die römische Literatur in der Zeit der Monarchie bis auf Hadrian*. - vol. VIII/3. C. Hosius, -G. Krüger, *Die römische Literatur von Hadrian bis auf Constantin*. - vol. VIII/4.1. M. Schanz, *Die Literatur des 4. Jahrhunderts*. - vol. VIII/4.2. M. Schanz - C. Hosius -G. Krüger, *Die Literatur des 5. und 6. Jahrhunderts. Mit einem Generalregister des Gesamtwerkes*. - vol. IX/1. vol. IX/2. vol. IX/3. M. Manitius, *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters*. - vol. X/3.3.1. M. Kaser, *Das römischer Privatrecht. Das altrömische, das vorklassische Recht*. - vol. X/3.3.2. M. Kaser, *Das römischer Privatrecht. Die nachklassische Entwicklungen*. - vol. X/3.4. M. Kaser, *Das römische Zivilprozessrecht*. - NIERMEYER, J. F., (1976) *Mediae Latinitatis Lexicon* - vol. *römischer Privatrecht. Die nachklassische Entwicklungen*. X/3.4. M. Kaser, *Das römische Zivilprozessrecht*. - NIERMEYER, J. F., (1976) *Mediae Latinitatis Lexicon Minus*. Leiden. - PAULY, A.F. - WISSOWA, G. - KROLL, W. - MITTELHAUS, K. - ZIEGLER, K. (dirs.) (1837), *RE Real-Encyclopädie der klassischen Altertumswissenschaft*. 83 vols. (Reelaboración reducida, *Der kleine Pauly. Lexicon der Antike*, 5 vols. deK. Ziegler y W. Sontheimer, Stuttgart, 1964-1975. Edición económica en la ed. Deutscher Taschenbuch de München). - PIGHI, G.B. - GRANDE, C. del - ARIAS, P.E. (eds.) (1959 ss.), *Enciclopedia Classica. I: Storia e Antichità* 4 vols.; II: *Lingua e Letteratura*, 5 vols.; III: *Archeologia e Arte*, 3 vols.; IV: *Appendici*, 2 vols. Torino. - RÖSCHER, V.A. (1864-1939) *Ausführliches Lexikon de griechischen und römischen Mythologie*. Leipzig (Hildesheim 1978). - TEMPORINI, H. - HAASE, W. (eds.) (1972), *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt, I: Desde los orígenes de Roma hasta el final de la República; II: El Principado; III: Antigüedad tardía*. Berlin-New York. - RICH, A. (1995), *Dictionnaire des Antiquités*. Paris. - ROSCHER, W.H. (1885-1937), *Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie*, 7 vols. Leipzig. (reed. en Hildesheim 1965) - SANDYS, J.E. (1910) *A Companion to Latin Studies*. Cambridge. - TRIPP, E. (1974), *Lexikon der antiken Mythologie*. Stuttgart.